

Επικύρωση συμφωνίας εξυγίανσης. Πιθανολόγηση βιωσιμότητας της επιχείρησης.

Επικύρωση συμφωνίας εξυγίανσης με εξαφάνιση της πρωτόδικης απορριπτικής απόφασης. Δινατή η ρύθμιση οφειλών από παρακρατούμενους φόρους. Πιθανολογείται η βιωσιμότητα της επιχείρησης, λαμβάνοντας υπόψη συμφωνία δικαιόχρησης που έχει καταρτίσει ο οφειλτής με διεθνή όμιλο, καθώς και έκθεση ελεγκτικής εταιρίας που δείχνει αυξημένο τζίρο της εταιρίας κατά το τελευταίο διάστημα. Πιθανολόγηση μη βλάβης της συλλογικής ικανοποίησης των πιστωτών. Η πρόβλεψη έντοκης αποπληρωμής πιστωτικών τ-δρημάτων, σε αντίθεση με την (άτοκη) αποπληρωμή δημοσίων οφείλων, δεν παραβιάζει την αρχή της ισότητας των πιστωτών που βρίσκονται στην ίδια θέση.

Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο με την εκκαλούμενη απόφαση, αφού συνεκδίκασε την αίτηση με τις άνω κύριες παρεμβάσεις, κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας και έκρινε νόμιμες την αίτηση και τις κύριες παρεμβάσεις, απέρριψε την αίτηση, ως ουσιαστικά αβάσιμη και δέχθηκε τις κύριες παρεμβάσεις, κρίνοντας, ότι δεν συντρέχουν οι προβλεπόμενες στις διατάξεις του αρ. 106β παρ. 2 ν. 3588/2007 (Πτωχευτικός Κώδικας) προϋποθέσεις για την αιτούμενη επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης καθόσον οι όροι αυτής, αφενός μεν δεν εξασφαλίζουν τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας της αιτούσας και κατ' επέκταση τη βιωσιμότητά της, αφετέρου θίγουν τα συμφέροντα των πιστωτών, οι οποίοι δεν υπέγραψαν τη συμφωνία. Κατά της απόφασης αυτής παραιοποιείται η αιτούσα - καθώς οι κύριες παρεμβάσεις, με την κρινόμενη έφεσή της για τους περιεχόμενους σε αυτή λόγους, που ανάγονται σε πλημμελή εκτίμηση των αποδείξεων και εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου και ζητεί την εξαφάνιση της εκκαλούμενης απόφασης, έτσι ώστε να γίνει δεκτή η αίτησή της.

Από τις διατάξεις των αρ. 744 και 759 παρ. 3 ΚΠολΔ προκύπτει ότι το δικαστήριο μπορεί και αυτεπαγγέλτως να διατάξει κάθε μέτρο πρόσφορο για την εξακρίβωση πραγματικών γεγονότων, ακόμη και εκείνων που δεν έχουν προταθεί και ιδιαίτερα γεγονότων που συντελούν στην προστασία των ενδιαφερομένων ή της έννομης σχέσης ή του γενικότερου κοινωνικού συμφέροντος. Με τη διάταξη αυτή εισάγεται απόκλιση από τη ρύθμιση του αρ. 106 ΚΠολΔ και καθιερώνεται για τις υποθέσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας το ανακριτικό σύστημα, το οποίο παρέχει στο δικαστήριο ελευθερία αυτεπάγγελτης ενέργειας και συλλογής του αποδεικτικού υλικού και εξακρίβωσης πραγματικών γεγονότων, ακόμη και μη προταθέντων που ασκούν ουσιώδη

* Εφεσιβαλλόμενη η ΠΠρΑ0 664 2017, δημοσιευόμενη στο παρόν τεύχος, σ. 908.

επίδραση στην έκβαση της δίκης. Το ανακριτικό αυτό σύστημα ισχύει και στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, ενώ η εξουσία του δικαστηρίου για λήψη κάθε πρόσφορου μέτρου για την ανεύρεση της αλήθειας δεν οριοθετείται από το νόμο και άρα είναι απεριόριστη, λαμβάνει δε υπόψη ακόμη και άκυρα ή ανυπόστατα αποδεικτικά μέσα, μη πληρούντα τους όρους του νόμου αποδεικτικά μέσα ή αποδεικτικά μέσα εκτός του καταλόγου του αρ. 339 ΚΠολΔ, και αποδεδειγμένα από τους αποδεικτικούς τύπους της αυστηρής απόδειξης [ΑΠ 769/2015 δημ. Νομός, ΑΠ 771/2010, 1310/2007].

Με το αρ. 11 παρ. 3 οι οφειλές προς το Ελληνικό Δημόσιο, οι οποίες την 30.11.2016 ανέρχονται στο ποσό των 803.082,00 ευρώ θα αποπληρωθούν κατά 100%, σε 180 ισόποσες μηνιαίες δόσεις, με κεφαλαιοποίηση των προσανξήσεων έως την ημερομηνία του Ισοζυγίου του μήνα Νοεμβρίου 2016, της πρώτης δόσης καταβλητέας μετά την πάροδο ενός μήνα από την τελεσιδικία της απόφασης που επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης από το αρμόδιο Δικαστήριο, ενώ τυχόν οφειλές για το χρονικό διάστημα από το μήνα Δεκέμβριο 2016 έως την έκδοση απόφασης περί επικύρωσης της συμφωνίας, θα ρυθμισθούν σε 90 άτοκες ισόποσες μηνιαίες δόσεις, κατά το αρ. 119 ν. 4387/2016 σε συνδυασμό με το αρ. 62Α ΚΕΔΕ, της πρώτης δόσης καταβλητέας μετά την πάροδο ενός μήνα από την τελεσιδικία της απόφασης που επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης από το αρμόδιο Δικαστήριο. Επίσης, με τον όρο 7.8 συμφωνήθηκε πως οτιδήποτε τυχόν βεβαιωθεί από μελλοντικούς φορολογικούς ελεγχούς ή ελεγχούς ασφαλιστικών οργανισμών, οποτεδήποτε και εάν βεβαιωθούν, τα οποία αφορούν σε οποιαδήποτε παρελθούσα διαχειριστική χρήση έως το ισοζυγιο μήνυ: Νοεμβρίου 2016, θα ρυθμιστούν σε 180 μηνιαίες συνεχόμενες δόσεις με κεφαλαιοποίηση προστίμων και προσανξήσεων. Ο τσχυρισμός του Ελληνικού Δημοσίου περί εξαιρέσεως από τη συμφωνία εξυγίανσης του συνολικού ποσού των 185.254 ευρώ που έχει βεβαιωθεί σε βάρος της αιτούσας, ως προηγούμενου από παρακρατούμενους φόρους, είναι απορριπτός, διότι σύμφωνα με το αρ. 103 παρ. του ΠτΚ όπως ισχύει «η συμφωνία εξυγίανσης δύναται να έχει ως αντικείμενο οποιαδήποτε ρύθμιση του ενεργητικού και του παθητικού του οφειλέτη», επιπλέον δε, και από τη διάταξη του αρ. 1 παρ. 1 του ν. 4321/2015, που αφορά τη ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών στη φορολογική διοίκηση, προκύπτει ότι αντικείμενο ρύθμισης μπορούν να είναι όλες οι βεβαιωμένες οφειλές προς τη φορολογική διοίκηση χωρίς να εξαιρούνται οι παρακρατούμενοι φόροι.

Αναφορικά με τη βιωσιμότητα ή μη της επιχείρησης της αιτούσας, μετά από επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης, αποδείχθηκε ότι ήδη, η αιτούσα, με το από 27.12.2016 συμφωνητικό όπως τροποποιήθηκε με το από 28.2.2017 νεότερο συμφωνητικό, ανέθεσε την οικονομική και λειτουργική διαχείριση του ξενοδοχείου στην εταιρία «...», σύμφωνα με όσα παραπάνω αναφέρθηκαν και περιλαμβάνονται στο επιχειρηματικό της σχέδιο. Επίσης, από τον Μάρτιο του 2017 καταρτίσθηκε συμφωνία δικαιόχρησης μεταξύ της αιτούσας και της εταιρίας «...», διεθνούς ξενοδοχειακού ομίλου που εκμεταλλεύεται αλυσίδα ξενοδοχείων σε όλο τον κόσμο και ήδη το ξενοδοχειακό συγκρότημα της αιτούσας έχει αποκτήσει νέα εμπορική ταυτότητα λειτουργώντας με τα εμπορικά σήματα του άνω διεθνούς ξενοδοχειακού ομίλου και συγκεκριμένα το παλιότερο τμήμα γνωστό ως «...» λειτουργεί ως «...» και οι «...» ως «...». Παράλληλα υπήρξε αναδιοργάνωση όλων των λειτουργικών τμημάτων με γνώμονα την αύξηση του επιπέδου των παρεχόμενων υπηρεσιών και την ταυτόχρονη συμπίεση του λειτουργικού κόστους, ενώ έγιναν τεχνικές εργασίες συντήρησης και αναβάθμισης του εξοπλισμού και των χώρων του ξενοδοχείου. Σύμφωνα με τα οικονομικά αποτελέσματα, που περιλαμβάνονται στην από Ιουλίου 2017 έκθεση, που συνέταξε η ελεγκτική εταιρία «...», που ανέλαβε την επίβλεψη

του λογιστηρίου της αιτούσας και απευθύνεται στο διοικητικό συμβούλιο της αιτούσας κοινοποιούμενη και στις πιστώτριες συμβαλλόμενες στη συμφωνία εξυγίανσης τράπεζες. κατά το πρώτο εξάμηνο του 2017 ο κύκλος [κύκλος εργασιών] της αιτούσας εμφανίζεται αυξημένος κατά 8% σε σχέση με το αντίστοιχο του 2016 και με βάση τις επιβεβαιωμένες κρατήσεις μέχρι 30.6.2017 ο κύκλος εργασιών για το 2017 ανέρχεται σε 3.273.230 ευρώ έναντι του ποσού των 3.990.756 ευρώ που απεικονίζεται στο επιχειρηματικό σχέδιο της αιτούσας. Δεδομένου ότι η πραγματική περίοδος λειτουργίας του ξενοδοχείου ξεκίνησε από τα μέσα Μαΐου και με βάση την τάση κρατήσεων του πρώτου δεκαπενθήμερου του Ιουλίου, τα αποτελέσματα είναι παραπάνω από θετικά και οι επιδόσεις καθιστούν το συνολικό προϋπολογισμό τους έτους επιτεύξιμο. Εξάλλου, και στην από Φεβρουαρίου 2017 έκθεση του εμπειρογνώμονα ορκωτού λογιστή ... διατυπώνεται η άποψη ότι οι παραδοχές του επιχειρησιακού σχεδίου της αιτούσας κρίνονται λογικές, το εν λόγω σχέδιο έχει συνταχθεί ορθά, στα πλαίσια των προοπτικών του κλάδου και της αγοράς και των εκτιμήσεων που έχουν γίνει σχετικά με τη διευθέτηση των υποχρεώσεων προς τους πιστωτές. συνεπώς αν η κατάσταση εξελιχθεί όπως προβλέπεται στο επιχειρησιακό σχέδιο, η εταιρία θα εξυγιανθεί και θα καταστεί βιώσιμη. Με βάση όλα τα παραπάνω, λαμβανομένου υπόψη ότι ήδη άρχισε η υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου, όπως αυτό περιγράφεται στην αίτηση επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης και τα πρώτα οικονομικά στοιχεία είναι σύμφωνα με τους οικονομικούς προϋπολογισμούς της αιτούσας, πιθανολογείται ότι η συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης της αιτούσας και η οικονομική ανάκαμψη αυτής με τη σύμπραξη των δανειστών της, μετά την επικύρωση της ως άνω συμφωνίας εξυγίανσης και με βάση το επιχειρηματικό σχέδιο της αιτούσας, θα συντελέσει στο να καταστεί βιώσιμη η επιχείρηση της. Τούτο, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι, οι συμμετέχοντες πιστωτές έχουν εξασφαλίσει των απαιτήσεών τους και ως εκ τούτου, θα τύχουν προνομιακής μεταχείρισης σε περίπτωση συλλογικής ικανοποίησης των απαιτήσεών τους, το δε ποσοστό χρέους των λοιπών μη συμβαλλομένων πιστωτών, συνηγορεί υπέρ της άποψης ότι τα συμφέροντα των τελευταίων δεν θίγονται από τη συμφωνία εξυγίανσης, καθόσον, η ικανοποίηση των απαιτήσεών τους που θα πετύχουν με την επιτυχή έκβαση της προσπάθειας εξυγίανσης της εταιρίας, θα είναι μεγαλύτερη από την αντίστοιχη, σε περίπτωση πτωχεύσεώς της.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την έκθεση του ορκωτού λογιστή - εμπειρογνώμονα, σε περίπτωση βίαιης εκποίησης της περιουσίας της αιτούσας, η οποία αποτιμάται στο ποσό των 16.389.863 ευρώ λόγω απομείωσης της αξίας της με συντελεστή 20% επί της εύλογης αξίας του ακινήτου ποσού 19.720.000 ευρώ, όπως εκτιμήθηκε από την εταιρία «...», συνεπεία της βίαιης εκποίησης αυτής θα ικανοποιηθούν η μεν Τράπεζα «...» κατά το ποσοστό 59,30%, η δε Τράπεζα «...» κατά ποσοστό 69,2%, ως εμπραγμάτως εξασφαλισμένες, οι ασφαλιστικοί οργανισμοί θα ικανοποιηθούν κατά ποσοστό 69,2%, ο Δήμος Λουτρακίου, το Ελληνικό Δημόσιο και οι εργαζό-

μενοι ως γενικοί προνομιούχοι κατά ποσοστό 67,8%, ενώ οι λοιποί εγχειρόγραφοι πιστωτές κατά ποσοστό 14,7%. Επομένως, με το σενάριο της βίαιης εκποίησης των περιουσιακών στοιχείων, από το σύνολο των οφειλών της εταιρίας θα πληρωθεί μόνο το 62%. επιπρόσθετα δε η προοπτική πτώχευσης θα είχε ως αποτέλεσμα την αδρανοποίηση μιας βιώσιμης επιχείρησης που έχει αναπτύξει δραστηριότητα στον κλάδο της, την απώλεια των θέσεων εργασίας των απασχολούμενων σ' αυτήν και συνακόλουθα τη δεινή οικονομική θέση στην οποία θα περιέλθουν οι ίδιοι και οι οικογένειες τους. Επομένως, δεν πιθανολογείται ότι με την υλοποίηση της άνω συμφωνίας εξυγίανσης παραβιάζεται η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών της αιτούσας κατά την έννοια του αρ. 99 παρ. 2 του ΠτΚ, δεδομένου ότι με την επικύρωση της συμφωνίας θα ικανοποιηθεί το 100% του συνόλου των απαιτήσεών τους με επιμήκυνση του χρόνου αποπληρωμής σε βάθος 15ετίας. Επίσης η ως άνω συμφωνία εξυγίανσης δεν είναι αποτέλεσμα δόλου ή άλλης αθέμιτης πράξης η κακόπιστης συμπεριφοράς, της αιτούσας οφειλέτριας εταιρίας ούτε προσβάλλει διατάξεις αναγκαστικού δικαίου, ιδίως δε, του δικαίου του ανταγωνισμού, ενώ αντιμετωπίζει τους πιστωτές, οι οποίοι βρίσκονται στην ίδια θέση, με βάση την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης, τυχόν δε αποκλίσεις από την αρχή αυτή δικαιολογούνται από τους εκάστοτε συγκεκριμένους επιχειρηματικούς ή κοινωνικούς λόγους. Ο ισχυρισμός των κυρίως παρεμβαίνόντων ότι δεν αντιμετωπίζονται οι πιστωτές με βάση την αρχή της ίσης μεταχείρισης, διότι για την αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων της αιτούσας προς τις συμβαλλόμενες στη συμφωνία εξυγίανσης τράπεζες προβλέπεται η καταβολή τόκου με επιτόκιο Euribor + 3%, ενώ για τους ίδιους, που ανήκουν στην κατηγορία των γενικώς προνομιούχων [Ελληνικό Δημόσιο και ασφαλιστικοί οργανισμοί] μη συμβαλλόμενων πιστωτών, προβλέπεται εξόφληση με καταβολή σε 180 άτοκες μηνιαίες δόσεις, ενώ για τους εργαζομένους της επιχείρησης προβλέπεται η αποπληρωμή σε 18 ισόποσες μηνιαίες δόσεις, για την οφειλή της ΔΕΗ σε 90 ισόποσες δόσεις και για τους προμηθευτές ανάλογα με το αν είναι αναγκαίοι για τη συνέχιση λειτουργίας της επιχείρησης ή μη σε 42 ή 60 αντίστοιχα μηνιαίες δόσεις, είναι απορριπτέες ως αβάσιμες. Και τούτο διότι οι ανωτέρω κατηγορίες των πιστωτών δεν βρίσκονται στην ίδια θέση, τυχόν δεν αποκλίσεις από την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης, κατά τη διάταξη του αρ. 106β παρ. 2 εδ. δ' του ΠτΚ επιτρέπονται για σπουδαίο επιχειρηματικό ή κοινωνικό λόγο, ενδεικτικά δύνανται να τύχουν ευνοϊκής μεταχείρισης απαιτήσεις πελατών της επιχείρησης του οφειλέτη, η μη ικανοποίηση των οποίων βλάπτει ουσιαδώς τη φήμη της ή τη συνέχιση της επιχείρησης καθώς και εργατικές απαιτήσεις. Εν προκειμένω, η προαναφερόμενη ειδική ρύθμιση περί εξόφλησης εντόκως των απαιτήσεων των τραπεζών, δικαιολογείται εξαιτίας του ότι αυτές είναι εμπραγμάτως εξασφαλισμένες με προσημειώσεις υποθήκης στο ξενοδοχειακό συγκρότημα της αιτούσας και προβλέπεται η συνέχιση της χρηματοδότησης εκ μέρους τους με δάνειο 600.000 ευρώ για την περαιτέρω λειτουργία της επιχείρησης. Εξάλλου, ειδικά για τις απαιτήσεις των κυ-

ρίως παρεμβαινόντων, σύμφωνα με τη διάταξη του αρ. 106γ παρ. 3 περ. γ', όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4446/2016 και ισχύει «οι ρυθμιζόμενες με τη συμφωνία εξυγίανσης οφειλές προς το Δημόσιο και τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης καθίστανται ενήμερες υπό τον όρο τήρησης της συμφωνίας εξυγίανσης και οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να χορηγούν τις αντίστοιχες βεβαιώσεις ενημερότητας σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη συμφωνία εξυγίανσης». Από τη διάταξη αυτή, προκύπτει ότι από την επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης, οι δόσεις δεν επιβαρύνονται με επιπλέον προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής ή τόκους [πρβλ. και το αρ. 62Α παρ. 3 και 9 του ΚΕΔΕ όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 2 του ν. 4336/2015 που αφορά τη ρύθμιση χρεών πτωχών και υπό εξυγίανση ή συνδιαλλαγή οφειλετών του Δημοσίου και ρητά προβλέπει ότι από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης για τη ρύθμιση, οι δόσεις δεν επιβαρύνονται με επιπλέον προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής εκτός αν καθυστερήσει η καταβολή τους, οπότε επιβάλλεται επί του καθυστερούμενου ποσού προσαύξηση ίση με ποσοστό 1% για κάθε μήνα καθυστέρησης]. Επίσης η αποπληρωμή σε μικρότερο χρόνο των εργαζομένων και προμηθευτών αναγκαιών για τη συνέχιση λειτουργίας της επιχείρησης, δικαιολογείται από σπουδαίο κοινωνικό λόγο και δη την ανάγκη συντήρησης για τους εργαζόμενους και σπουδαίο επιχειρηματικό λόγο για τους λοιπούς πιστωτές - προμηθευτές της επιχείρησης. Επομένως, δεν θίγεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των πιστωτών που βρίσκονται στην ίδια θέση.

Συνακόλουθα, ενόψει του ότι υπάρχουν βάσιμες προσδοκίες ότι μετά την επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης η επιχείρηση της αιτούσας θα καταστεί βιώσιμη, συντρέχουν οι θετικές προϋποθέσεις που ορίζονται στις διατάξεις των αρ. 106β παρ. 1 και 2α, ενώ δεν συντρέχουν οι αρνητικές προϋποθέσεις που θεσπίζονται στα εδ. β', γ' και δ' της παρ. 2 του ίδιου άρθρου, για την επικύρωση της άνω συμφωνίας εξυγίανσης. Επομένως το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο με την εκκωλουμένη απόφαση του κατέληξε σε αντίθετη κρίση και απέρριψε την ένδικη αίτηση κρίνοντας – αφενός μεν ότι δεν θα είναι βιώσιμη η επιχείρηση, αφετέρου δε ότι παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης, έσφαλε στην κρίση του, όπως βασίμως παραιοποιείται η αιτούσα με την κρινόμενη έφεσή της και τους σχετικούς λόγους εφέσεως. Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτή η έφεση και να εξαφανισθεί η εκκωλουμένη απόφαση.

Παρατηρήσεις στις αποφάσεις ΠΠρΑθ 664/2017 και ΕφΑθ 5177/2017:

Το δικαστήριο (Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών) απέρριψε στον πρώτο βαθμό αίτηση για επικύρωση συμφωνίας εξυγίανσης που ασκήθηκε από εταιρία με δράση στο κλάδο των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων (εφεξής «η Εταιρία»). Το δικαστήριο έκρινε ότι α) η συμφωνία εξυγίανσης δεν είναι βιώσιμη και β) παραβιάζεται η αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των πιστωτών (αρ. 106β ΠτΚ). Ως προς τον πρώτο λόγο απόρριψης, το δικαστήριο πιθανολόγησε ότι το προτεινόμενο από την Εταιρία σχέδιο εξυγίανσης και οι οικονομικοί στόχοι που αυτό περιλαμβάνει είναι ανέφικτο

να επιτευχθούν. Για το εύλογο της κρίσης αυτής το δικαστήριο επικαλέστηκε τα διάγματα της κοινής πείρας και επίσης ότι το σχέδιο είναι γενικόλογο, αόριστο, καθώς και ότι η Εταιρία δεν προσκόμισε περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία. Ως προς το δεύτερο λόγο απόρριψης, το δικαστήριο έκρινε ότι υπάρχει άνιση μεταχείριση μεταξύ των τραπεζών και των υπόλοιπων πιστωτών, όπως π.χ. το ελληνικό Δημόσιο αλλά και γενικά των λοιπών πιστωτών.

Καταρχάς, ως προς το βαθμό εμπλοκής του δικαστηρίου στην απόφαση για την επικύρωση μιας συμφωνίας εξυγίανσης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εξής: Το δικαστήριο, σε σχέση με όλα τα υπόλοιπα εμπλεκόμενα μέρη, είναι αυτό που έχει τη μικρότερη πληροφόρηση σχετικά με την οικονομική κατάσταση της εταιρίας και άρα είναι ο λιγότερο αρμόδιος για να κρίνει επί της βιωσιμότητας μιας επιχείρησης. Επιπλέον, η μεγάλη εμπλοκή του δικαστηρίου στην απόφαση περί βιωσιμότητας επιδρά αρνητικά στην αποτελεσματικότητα της διαδικασίας, με την έννοια ότι το δικαστήριο θα καθυστερήσει να βγάλει την απόφασή του για να επικυρώσει τη συμφωνία εξυγίανσης, αφού θα πρέπει πρώτα να εξετάσει τους οικονομικούς όρους της συμφωνίας και να αποφασίσει επ' αυτών. Επίσης, εδώ προκύπτει εύλογο και το ερώτημα, αν το δικαστήριο είναι πράγματι σε θέση, να αξιολογήσει με την απαραίτητη επάρκεια τους οικονομικούς όρους μιας συμφωνίας εξυγίανσης. Όλα τα παραπάνω στοιχεία θα πρέπει να εκτιμηθούν με γνώμονα το σκοπό του νόμου περί εξυγίανσης που δεν είναι άλλος από τη διάσωση επιχειρήσεων που αξίζουν μία δεύτερη ευκαιρία μέσω μιας ταχείας και χωρίς χρονοτριβές διαδικασίας. Με αυτήν τη λογική, η εμπλοκή του δικαστηρίου θα πρέπει να είναι η κατά το δυνατόν μικρότερη, περιοριζόμενη στα απολύτως απαραίτητα, δηλαδή στην εξέταση συνδρομής των τυπικών προϋποθέσεων καθώς και σε εξόφθαλμες περιπτώσεις, όταν δηλαδή προκύπτει ευθέως ότι η επιχείρηση δεν μπορεί να είναι βιώσιμη¹.

Στη σχετική απόφασή του ως προς τη βιωσιμότητα της επιχείρησης το δικαστήριο αξιολόγησε και έκρινε επί οικονομικών όρων της συμφωνίας εξυγίανσης και δεν αρκέστηκε στη συνδρομή αντικειμενικών στοιχείων όπως είναι το γεγονός ότι στο προτεινόμενο σχέδιο συμφώνησαν περισσότεροι από το απαιτούμενο 60% του συνόλου των πιστωτών, πράγμα που αποτελεί τεκμήριο για την επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης². Την περίπτωση αυτή ρυθμίζει και το αρ. 106β παρ. 3 ΠτΚ, απαλλάσσοντας το δικαστήριο από την υποχρέωση να κρίνει επί της βιωσιμότητας, όταν συντρέχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις, όπως αυτή της ρητής δήλωσης των πιστωτών ότι συμφωνούν με το περιεχόμενο της συμφωνίας εξυγίανσης³. Επίσης,

1. Βλ. με παραδείγματα *Αλ. Ρόκα*, Προπρωτεύουσα διαδικασία εξυγίανσης επιχειρήσεων, 2014, σελ. 228.

2. Βλ. Αιτιολογική Έκθεση ν. 4336/2015, Υποπάραγραφος Γ.3 σχετικά με τις τροποποιήσεις του ν. 3588/2007 βλ. και *Φράσταντζη*, ΕΕμπΔ 2015, σελ. 698 (σχόλιο επί της απόφασης ΠΠρΑ0 289/2015).

3. *Περάκης*, Πρωτεύουσα Δίκαιο, 2017, σελ. 78.

το δικαστήριο, ενώ επικαλείται περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία, δεν εκμεταλλεύεται τη δυνατότητα που του παρέχει το αρ. 106β παρ. 5 ΠτΚ, αντί να απορρίψει την προτεινόμενη συμφωνία, να ζητήσει επιπλέον στοιχεία που δεν έχουν προσκομιστεί από τον οφειλέτη, προκειμένου να αποκτήσει περισσότερη πληροφόρηση και να κρίνει επί της βιωσιμότητας⁴. Έτσι λοιπόν το δικαστήριο, ενώ δεν είναι απαραίτητο να κρίνει επί της βιωσιμότητας με βάση το αρ. 106β παρ. 3 ΠτΚ, στη συγκεκριμένη περίπτωση το κάνει, και μάλιστα χωρίς να έχει στη διάθεσή του όλα τα απαραίτητα αποδεικτικά που θα μπορούσε παρόλα αυτά να ζητήσει με βάση το αρ. 106β παρ. 5 ΠτΚ. Τέλος, το δικαστήριο επικαλείται άنيση μεταχείριση των πιστωτών, τη στιγμή που οι σχετικοί πιστωτές (τράπεζες, Δημόσιο) δεν ανήκουν στην ίδια κατηγορία – μάλιστα οι τράπεζες θα παρείχαν τη λεγόμενη ενδιάμεση χρηματοδότηση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας – και το Δημόσιο θα αποπληρωνόταν κατά 100% ως προς το σύνολο των απαιτήσεών του⁵.

Έφεση ασκήθηκε από την Εταιρία ζητώντας να εξαφανισθεί η άνω εκκαλούμενη απόφαση. Το Εφετείο, βασιζόμενο στο περιεχόμενο και τις οικονομικές προβλέψεις του σχεδίου της συμφωνίας καθώς και στη σχετική έκθεση του εμπειρογνώμονα, έκρινε ως επαρκείς τις προϋποθέσεις για τη βιωσιμότητα του σχεδίου της συμφωνίας εξυγίανσης. Επίσης, τόνισε, ότι εκτός από τη δυνατότητα που παρέχει το αρ. 106β παρ. 5 ΠτΚ για την προσκόμιση περαιτέρω στοιχείων σε περίπτωση που αυτά δεν προσκομίστηκαν, το δικαστήριο μπορεί και αυτεπαγγέλτως να διατάξει κάθε πρόσφορο μέτρο για την εξακρίβωση πραγματικών γεγονότων με βάση τα αρ. 744 και 759 παρ. 3 ΚΠολΔ. Το δικαστήριο λοιπόν, αφού θεώρησε δίκαιο και εύλογο το περιεχόμενο του σχεδίου της συμφωνίας και της έκθεσης του εμπειρογνώμονα, στη συνέχεια πιθανολόγησε τη βιωσιμότητα, ενεργώντας έτσι μέσα στα επιτρεπόμενα όρια που προβλέπει ο νόμος⁶.

Επίσης, το δικαστήριο δεν δέχτηκε ότι παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των πιστωτών αφού στη συγκεκριμένη περίπτωση φάνηκε ότι η διαφορετική μεταχείριση αφορούσε σε πιστωτές που δεν ανήκαν στην ίδια κατηγορία, όπως ήταν από τη μία πλευρά οι εμπραγμάτως εξασφαλισμένες τράπεζες και από την άλλη πλευρά το Δημόσιο και οι εργαζόμενοι. Μάλιστα, για τους εργαζόμενους προβλεπόταν ολοσχερής εξόφληση σε 18 ισόποσες μηνιαίες δόσεις, ενώ για το Δημόσιο ολοσχερής εξόφληση σε 180 άτοκες μηνιαίες δόσεις. Το Εφετείο, λοιπόν, έκρινε ορθά και δικαιολόγησε τη διαφορετική μεταχείριση πιστωτών που ανήκουν σε άλ-

4. Βλ. σχετικά τις παρατηρήσεις Παπαδημόπουλου στην ΠΠρΓρεβ 8 2017, ΔΕΕ 2017, 1060 επ.

5. Για τη δυνατότητα διαφορετικής μεταχείρισης πιστωτών που ανήκουν σε διαφορετική κατηγορία βλ. αρ. 106β παρ. 2 δ) βλ. *Αλ. Ρόκα*, ό.π., σελ. 238 επ.

6. Αρ. 106β παρ. 2α για το δίκαιο και εύλογο της συμφωνίας και το ότι αρκεί το δικαστήριο να περιορίσει την κρίση του σε αυτό το στοιχείο, βλ. *Φράστανλη*, ΕΕμπΔ 2015, σελ. 699 (σχόλιο επί της απόφασης ΠΠρΑθ 289 2015).

λη κατηγορία, προτάσσοντας εύλογα το σπουδαίο κοινωνικό και επιχειρηματικό λόγο του αρ. 106β παρ. 2 δ) ΠτΚ.

*Στέργιος Φράστανλης
Δ.Ν. (Αμβούργο), Δικηγόρος, Α.Σ. Παπαδημητρίου & Συνεργάτες*